Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Pris: 25 Øre.

Den nye Medhjælperlov

En Forklaring af Lovens Indhold
til Belysning af Medhjælpernes
Rettigheder og Pligter.

Af CARL WESTERGAARD

Udgivet af
LANDARBEJDERFORBUNDET I DANMARK
1931

INDHOLDSFORTEGNELSE.

	§
Andet Arbejde	18
Bortfæstningsret	2
Bortgang, lovlig	26—28
" ulovlig	28
Bortvisning, lovlig	29—30
" ulovlig	31
Brandforsikring	10
Bøder for ulovlig Bortgang afskaffet	9
Børnebeskyttelse	19
Daglejerkarle	1
Død, Husbondens	21—22
" Medhjælperens	17
Ferie	20
Flytning, Husbondens	25
Forbrudt tjent Løn er afskaffet	9
Forligsmægling	34
Fratrædelsestid	5
Fritid at søge ny Plads	5
Gaardens Salg	25
Hustugt, Prygl og Vold afskaffet	27, 30
Konkurs og Gæld	22, 23
Kosten	7
Kostpenge	32
Læge og Medicin	15
Løn og Kostpenge under Sygdom paa Hospital	14
Lønnen, Forfaldstid og Bening	9
Medhjælper. Hvem er det?	1
Natarbejde	19
Overanstrengende Arbejde	19
Ophør, ingen Opsigelse	5
" med Opsigelse	5
Opsigelse ved Sygdom	16
Politisager, §§ 7, 8 og 19	36
Sengested, eget	8
Skiftetider	3, 5
Skoleundervisning	19
Sygdom, §§ 11, 12, 13, 14,	16
Sygekasse	15
Tilbageholdelse af Ejendele	36
Tiltrædelsestid	24
Tjenestens Varighed	4, 5, 6
Udeblivelse, lovlig	26
" ulovlig	28
Udenfor Loven	33
Udsættelse af Lejligheden	16
Værelse, Størrelse og Art	8
Ægteskab	5

Nogle Bemærkninger om Medhjælperstanden.

Danmarks største Stand.

De danske Medhjælpere, som denne Lov omfatter, udgør en mægtig Hær, der navnlig er beskæftiget i Landbrugets Tjeneste, men mange er dog ogsaa beskæftigede som Hjælpearbejdere ved andre Virksomheder saavel paa Land som i By. Dertil kommer en lige saa stor Hær, som ogsaa er Medhjælperloven underkastet, nemlig de kvindelige Medhjælpere ved Landbruget og i andre Hjem paa Landet, samt de mange Husassistenter, som er i fast Tjeneste i Købstæderne i private Hjem hos Overklassen og Middelstanden og paa Hoteller, Hospitaler, Pensionater, i Bageriudsalg m. v. Man kan derfor sige, at langt den største Del af Danmarks arbejdende Ungdom, som ikke er anbragt som Lærlinge ved et af de mange Fag samt i Handels- og Kontorvirksomheder, berøres af Medhjælperloven. Det er derfor af allerstørste Vigtighed, at denne Lov kendes af alle disse, og at dens Indhold forstaas paa rette Maade, dels for at udnytte de sociale Goder og Beskyttelsesbestemmelser, der her bydes Medhjælperne, og dels for at hindre Misbrug og Overgreb fra Arbejdsgivernes og Arbejdsledernes Side.

Fra hvilke Hjem stammer den mægtige Medhjælper-Hær?

Den store Mængde af saavel mandlige som kvindelige Medhjælpere er udgaaet fra Landarbejder- og Husmandshjem, men en ikke ringe Del af Medhjælper-Hæren er hjemmehørende i Byerne. De er Børn af Købstædernes Arbejderfamilier og andre Smaakaarsfolk. De hører særlig til i de

Hjem, hvor der paa Grund af Fattigdom ikke har været Raad til at sætte Børnene i Lære, men hvor de fra Barndommen af har maattet være med til at erhverve til Hjemmets Opretholdelse og saaledes straks efter Konfirmationen har været henvist til som Medhjælpere at være deres egen Forsørger. I saadanne Hjem har man ogsaa i aller højeste Grad Brug for Kendskab til Medhjælperlovens hele Indhold, saaledes at man paa denne Maade er i Stand til at yde sine Børn Vejledning og Bistand i deres første Medhjælperaar. I Medhjælpernes Hjem vil man sikkert ret hurtigt opdage, at den allerbedste Beskyttelse, man kan være med til at yde sine Børn, de mandlige Medhjælpere over 15 Aar, er, at de staar som Medlemmer af deres Organisation: Landarbejderforbundet.

Har alle Medhjælpere fælles Interesser?

Men foruden de her nævnte Medhjælpere fra disse mange Smaahjem i By og paa Land, er der en anden, stor Gruppe Medhjælpere, nemlig de mange unge Mænd og Kvinder, som er udgaaet fra mindre Gaardmandshjem, Haandværkerhjem m.v. paa Landet samt Middelstandshjem i Købstæderne. Overordentlig mange af disse Medhjælpere ender — paa Grund af deres Hjems økonomiske Forhold — senere som Arbejdere paa Landet eller i Byerne og de nævnte unge Kvinder som Arbejderhustruer. Derfor har Medhjælpere fra de sidstnævnte Hjem i Virkeligheden Interesser fælles med de øvrige Medhjælpere fra Smaahjemmene samt med den hele fælles Arbejderklasse. Fordi ens Far er selvstændig Næringsdrivende eller mindre Gaardmand, er der ingen Grund til at tro, man selv senere naar samme Maal. Dertil kræves en saa stor Kapital, som kun faa Medhjælpere vil være i Stand til at skaffe. Det er kun i Eventyr og Film, at „Prinsessen og det halve Kongerige“ vindes!

Fortidens Medhjælperlovgivning.

Særlovgivning for vor store Medhjælperstand er ikke af ny Dato. Næsten saa længe, man har haft skrevne Love, har nogle af disse omfattet Medhjælperne. Saa tidlig som i 1655 — og maaske endog længere tilbage i Tiden — kendte man en kongelig Forordning, som

fastslog Medhjælpernes Pligter og Rettigheder. Og i Kristian den 5. Danske Lov af 1683 finder man i 3. Bog, 19. Kapitel, 21 Paragrafer, der omhandler Medhjælpernes Retsforhold. I de følgende 170 Aar blev vor første egentlige Medhjælperlov yderligere udviklet ved, at der Tid efter anden blev indført Tillægsbestemmelse, som sjælden var i Medhjælpernes Favør; Skudsmaalsbøgerne blev saaledes indført i 1779 og først afskaffet 1. Jan. 1922. En udpræget Klasselovgivning paa dette Omraade blev gennemført ved Medhjælperloven af 1854 og var derefter gældende i 68 Aar, til 1. Jan. 1922, da den nugældende Medhjælperlov traadte i Kraft.

Medhjælperloven af 6. Maj 1921.

„Lov om Retsforholdet mellem Husbond og Medhjælpere".

Den nugældende nye Medhjælperlov har i dette Foraar (1931) bestaaet i 10 Aar, og man har saaledes nu et ret godt Overblik baade over, hvorledes Loven virker i Praksis og hvorledes dens enkelte Bestemmelser er bleven fortolket ved Domstolene.

Den ny Medhjælperlov er betydelig kortere end den før gældende Lov fra 1854, idet den nye kun er paa 37 Paragrafer, mens den gamle var paa ca. 90.

Medhjælperloven af 1921 er delt i 3 Kapitler. Det første, der bestaar af 32 Paragrafer, omhandler udelukkende de unge *under* 18 Aar. Kapitel 2, som kun er paa én Paragraf, omhandler Medhjælperne *over* 18 Aar, idet det heri fastslaaes, at disse Medhjælpere (altsaa de paa 18 Aar og derover) har Ret til at afslutte særlige Overenskomster ang. deres Løn- og Arbejdsvilkaar. Gør de det — er de f. Eks. Medlem af Landarbejderforbundet og arbejder et Sted, hvor der er overenskomstmæssige Forhold — saa gælder Medhjælperlovens Bestemmelser ikke. Her er Overenskomsten traadt i Lovens Sted. Men paa nogle Punkter maa Lovens Regler dog ikke fraviges, saaledes § 8, 1ste Stykke, samt Paragraferne 11 til 14. Disse Paragrafer omhandler Medhjælpernes Værelsers Indretning samt om Husbondens Pligter overfor syge Medhjælpere og i det hele om Medhjælpernes Rettigheder under Sygdom.

Men derefter fastslaar Kapitel 2 (§ 33), at hvor der *ikke* raader saadanne Overenskomstforhold, som ovenfor er

nævnt, saa falder Medhjælpere *over* 18 Aar ogsaa ind under *alle* Medhjælperlovens Paragrafer — dog paa nær § 7, sidste Sætning, der giver Husbonden Ret til at give Medhjælpere *over* 18 Aar „stærke Drikke", ligesom saadanne Medhjælpere ogsaa baade maa opbevare berusende Drikke i deres Værelser samt nyde det dér. Men denne Ret, som den Del af Medhjælperne her har faaet, gør de sikkert klogest i *ikke* at benytte sig af!

Efter det ovenfor anførte forstaar sikkert alle Læsere, at det store Flertal af Medhjælperne er underkastet alle den nye Medhjælperlovs 37 Paragrafer.

Kapitel 3 handler udelukkende om Oprettelse af Forligskommissioner, der i Henhold til Paragraferne 34—37 skal vælges i de enkelte *Land*kommuner — hvem, der skal vælge Kommissionen og hvad den skal udrette.

Medhjælpernes Rettigheder og Pligter. — Lær alle Lovens Paragrafer at kende!

1. Kapitel. § 1. — Heri fastslaaes, at dette Kapitel ordner Retsforholdet mellem Husbonden og hans Medhjælpere, som er under 18 Aar, at Loven ikke kan fraviges til Ugunst for Medhjælperne og at Lovens Regler ikke anvendes, naar Fæstemaalet ikke er indgaaet for en Maaned eller derover. I Almindelighed gælder Loven saaledes ikke for *Daglejer*karle. Nogle Paragrafer kan dog ikke fravises i noget Tilfælde. Dette gælder saaledes 2, 7, 8, 11, 3die Stykke, og § 19. Disse Paragrafer, der omhandler de unges Fæstemaal, om Føden og dens Anretning, om Værelsernes Indretning, syge Medhjælperes Flytning, om Arbejdstiden og om Retten til at besøge Aften- og Fagskoler (heri er vel ogsaa indbefattet Arbejderes Studiekredse m. v.). En Del af de her nævnte Goder er saaledes ogsaa sikrede Daglejerkarle. Det er, som man ser, sikkert ikke lovmedholdeligt at lade de sidstnævnte, hvad der ofte er Tilfældet, ligge i Halm i Laden eller paa et Loft, byde dem sløj Kost, Vand i Stedet for Øl osv., hvor man ikke har gidet indrette ekstra og lovlige Værelser til Brug for saadanne ekstra Medhjælpere, der er antaget for

kortere Tid end en Maaned, idet der her er Tale bl. a. om et Hygiejne-Spørgsmaal, hvor *alle* maa være paa lige Fod.

Hvem er Medhjælper?

Et helt andet Spørgsmaal er imidlertid, hvem der *i Lovens Forstand* kan kaldes Medhjælpere og saaledes berøres af Medhjælperlovens Rettigheder og Pligter. Blandt Jurister og Domstole hersker der *her* en utrolig Forvirring. Foruden de, der *efter almindelig dansk Sprogbrug* betegnes som Medhjælper, vil man fra den Side (i Henhold til gamle Domme) føre alle, som er antaget til et fast Arbejdsforhold, ind under Loven, selv om disse har egen Husstand, f. Eks. gifte Fodermestre. Den Retspraksis, der efterhaanden har dannet sig, og som stadig følges ved Retten snart her og snart der, staar sikkert i Forbindelse med, at „Danske Lov" ikke alene omfattede Medhjælpere, men ogsaa „Inderster" — det vil sige Indsiddere, Lejere, der tjente deres Føde som Arbejdere, selv om de var gifte og saaledes havde egen Husstand. Den samme Opfattelse møder man i Ørsteds Medhjælperlov af 1854. Efter denne Lov dømte man ikke alene alm. ugifte Medhjælpere, der fik Kost og Logi hos Husbonden, men ogsaa *gifte Fodermestre* paa de mindre Gaarde og *faste Arbejdsmænd* paa Herregaardene, f. Eks. hvor der var Tale om ulovlig Bortgang af Tjenesten. Og selv om der i den nye Medhjælperlov ikke findes et eneste Ord om, at den foruden de egentlige Medhjælpere ogsaa omfatter Arbejdere med egen Husstand — ja, saa dømmer man ofte, ligesom man gjorde det i „Danske Lov"s og 1854-Lovens Tid. Det, man i juridiske Kredse kalder „Retspraksis", følger man som Regel fremdeles, selv om man i 1921 fik en ny Lov, hvor baade Titel og Indhold er helt anderledes, end i de to gamle Love, der hørte hjemme i helt andre Tider. Efter denne gennemgribende Ændring af vor Lovgivning, skulde man synes, at al Filosofering over, hvem der hørte under den almindelige Lovgivning og hvem, der skulde særlovgives for, var uden praktisk Betydning. Dette har selve den grundlovgivende Rigsforsamling *paa sin Maade* allerede afgjort ved i Junigrundloven af 5. Juni 1849

at skrive, hvem der *ikke* havde Valgret — nemlig dem, der „uden at have egen Husstand staar i privat Tjenesteforhold."

Denne Bestemmelse i samme Ordlyd gik med over i 66-Forfatningen. Man har her den klareste Forklaring paa, hvem der er Medhjælper og hvem man dengang ikke regnede som Medhjælper. Alle, som man *da* ansaa for at være Medhjælper *i Ordets virkelige Forklaring og Betydning*, skulde ingen Valgret have, men derimod skulde de mange Tusinde faste Arbejdere, som nok stod i privat Tjenesteforhold, men som havde egen Husstand, have Valgret. Den samme Deling mellem Medhjælper og Ikke-Medhjælper har altid været den raadende hos hele det jævne Folk; her har aldrig været noget at tage Fejl af og intet at filosofere over. Ogsaa efter 1908 og 1915, da Medhjælperne fik kommunal og politisk Valgret, har den samme Opfattelse været gældende hos alle Lægmænd. Hvad der saaledes altid har været den sproglig-gældende, bør ogsaa være den juridisk-raadende Opfattelse.

Retten til at bortfæste.

§ 2. — Denne Paragraf blev ophævet et halvt Aar efter, at den var traadt i Kraft og blev erstattet med §§ 35, 36, 38 og 55 i Myndighedsloven af 30. Juni 1922. — Det nye, der har erstattet § 2, har den retslærde Skribent, A. D. Bentzon, i Salmonsens Leksikon B. 23, S. 524, givet følgende Affattelse:

Husbonden skal være myndig (21 Aar) for paa egen Haand at kunne indgaa Aftaler. Er han under 21 Aar eller umyndig, maa Aftalen indgaas paa hans Vegne af Værgen. For Medhjælpernes Vedkommende findes Reglerne i Myndighedsloven af 30. Juni 1922. Herefter kan enhver, der er fyldt 18 Aar eller er gift, retsgyldig bortfæste sig som Medhjælper. Er han under 18 Aar, indgaas Aftalen af Forældremyndighedens Indehaver, men en saaledes indgaaet Aftale kan Medhjælperen, for saa vidt han er fyldt 15 Aar, selv ophæve, med mindre andet bestemmes af Forældremyndighedens Indehaver. Har en Person under 18 Aar indgaaet Aftalen paa egen Haand, kan Forældremyndighedens Indehaver i Almindelighed ophæve den."

§ 3. — De alm. Skiftetider, der anvendes ved Halv- eller Helaarsfæste, er 1. Maj og 1. November — saaledes som

Bondereformatorerne allerede gennemførte dette i 1791*).

§ 4. — Den længste Tid, et Fæstemaal maa indgaas, er et Aar.

Frihed til nyt Fæste.

§ 5. — Er Fæstemaalet indgaaet maanedsvis, fortsættes det, til en af Parterne opsiger Forholdet senest den 15. i en Maaned til Fratrædelse den 1. i følgende Maaned.

Er Fæstetiden længere end en Maaned, f. Eks. for et halvt eller et helt Aar, behøves *ingen Opsigelse,* da Tjenesten i saa Tilfælde ophører af sig selv, hvis nyt Fæstemaal ikke er aftalt forinden.

Hvis en ugift Medhjælperske skal giftes i Tjenestetiden, kan hun opsige Pladsen den 15. i en Maaned og rejse til den 1.

Naar Tjenesten skal ophøre — saavel for maanedsfæstede som andre Medhjælpere — har de Krav paa 2 halve Dages Frihed til at søge ny Tjeneste. Da Medhjælperne maa søge, naar der er noget at søge efter — altsaa i sidste Halvdel af Maaneden eller i sidste Halvdel af Halvaaret, henholdsvis for maaneds- og halvaarsfæstede — maa det være dem, der bestemmer, naar de vil have de to halve Dage (dog ikke paa en Gang). De bør dog sige til om Morgenen Dagen før og altid (hvis der skulde blive Strid om Sagen) skaffe sig Bevis for, at han virkelig har benyttet de to halve Dage til at søge Plads i. (Noget helt andet gælder Ferie efter § 20, hvor Husbonden har Ret til at være medbestemmende).

En Plads kan ikke lovlig fratrædes før Kl. 12 Middag paa Skiftedagen, ligesom den ny Plads skal tiltrædes senest Kl. 10 Aften, hvis Afstanden mellem den gamle og den ny Plads er saa kort, at Medhjælperen kan naa frem i den Tid (se herom § 24).

§ 6. — Hvis det ikke kan bevises, om Tjenesteforholdet er afsluttet pr. Maaned eller pr. Halv- eller Helaar, anses det, at det i Købstæderne er Maanedsfæste, men at det paa Landet er gældende til første Skiftedag (Maj eller November), der

*) Før den Tid har man kendt andre Skiftetider — bl. a. 1. Juni og 1. December samt 1. April og 1. Oktober.

følger mindst en Maaned efter Pladsens Tiltrædelse. (I første Tilfælde skal der saaledes Opsigelse til, men sidstnævnte udløber Tjenesten af sig selv uden Opsigelse; se § 5, 1. og 2. Stk.).

God Kost — egen Kuvert!

§ 7. — Her møder vi en af Medhjælperlovens gode Bestemmelser. Denne Paragraf lyder saaledes: „Dersom Medhjælperen som en Del af Vederlaget har Krav paa Kost, er Husbonden pligtig at yde *god, sund*) og tilstrækkelig Kost.* Hver Medhjælper skal have *egen Kuvert.*" — Hvis Føden ikke har disse Egenskaber, og hvis der bydes fælles Fad og fælles Krus, *behøver* Medhjælperne ikke af den Grund at forlade Pladsen, idet de kan melde Sagen til Politiet. Men som Bevis under en saadan Sag maa Medhjælperne helst medbringe en Prøve paa den daarlige Føde samt have Vidne paa, at der er *nægtet* mere Mad eller budt Føde af Fællesfadet og Drikke af Fælleskruset. — Man *kan* ogsaa forlade Pladsen af den Grund og kræve Løn til Dato samt „en passende Erstatning" og Kostpenge i 8 Uger, men i saa Tilfælde har Medhjælperen *hele Bevisbyrden,* og dette *kan* volde Besværligheder. *I første Omgang* maa man gaa til Politiet som ovenfor anført, og faar Husbonden saa Bøde (fra 10 til 500 Kr. — se § 36), saa først er Tiden kommen til at forlade Pladsen i Henhold til § 27, Stk. 7, thi saa har Medhjælperen *Beviset,* der skal føres, ved Civilretten, hvis Husbonden ikke frivillig vil betale Løn m. v. som ovenfor forklaret! — „Husbonden maa ikke give Medhjælpere under 18 Aar stærke Drikke eller lade disse opbevare eller nyde dette i deres Værelse."

Lovens bedste Bestemmelse!

§ 8. — Endnu bedre end § 7 er § 8; dette er Lovens bedste Paragraf, hvis Indhold endnu ikke nær overalt er ført ud i Livet. § 8 lyder saaledes: "Medhjælpere, der er henvist til at have Natteophold hos Husbonden, *skal have* et lyst og luftigt Værelse med let aabenlige

*) Det er sikkert i Modstrid med denne § at anvende Avispapir som Madpapir.

Vinduer. Værelset skal rumme *mindst* 16 Kubikmeter for 1 Person og 25 for 2 Personer. Intet Værelse maa anvendes til Natteophold for mere end 2 Medhjælpere. Findes Værelset i en Staldbygning, maa der ikke være direkte Indgang fra Stalden."

(Denne Del af § 8 skulde først være ført ud i Livet 3 Aar efter Lovens Ikrafttræden — altsaa senest 1. Januar 1925; i den Tid var der nogle Overgangsbestemmelser, som nu maa anses for forlængst at være ude af Verden, da der nu *yderligere* er hengaaet over 6 Aar; disse nu værdiløse Overgangsbestemmelser anføres derfor ikke i den Forbindelse).

Resten af § 8 lyder saaledes: „Enhver Medhjælper *skal have* eget Sengested. Værelset *skal* endvidere være forsynet med Bord, Vaskestel og en Stol for hver Beboer. Rene Lagner *skal* gives mindst en Gang om Maaneden, rent Haandklæde mindst én Gang om Ugen. — Om Vinteren *skal* der anvises Medhjælperen et behørigt opvarmet Værelse til Ophold i Fritiden."

— Ogsaa her gælder de samme Betragtninger, som er føjet til § 7. Man behøver ikke at rejse fra en Plads, fordi Værelset og den daglige Opholdsstue ikke er lovlige; ogsaa *her* kan man tilkalde Politiet og kræve Husbonden dømt (Bøde fra 10 til 500 Kr., se § 36). Naar Husbondens Ulovligheder derefter er *bekræftet* derved, at han har modtaget en Bøde eller et Tilhold, saa kan man (hvis man ønsker dette) forlade Pladsen i Henhold til § 27, Stk. 7, og kræve, som under § 7 anført: Løn til Dato samt en passende Erstatning og Kostpenge i 8 Uger. (Om Kostpenge: se under § 32). — Men i Henhold til mange afsagte Domme har man dog Ret til at forlade Pladsen straks efter, at man har faaet Bevis for, at Værelset m. v. er ulovligt, netop fordi Husbonden nu (i 1931) har haft 10 Aar til at gøre Forholdet lovligt i, og her er det jo nogenlunde let for Medhjælperen at føre Bevis for, at de af ham anførte Ulovligheder var tilstede, da han rejste.

§ 9. — Hvis Medhjælperne ikke ved Fæstemaalets Indgaaelse paa Fæstesedlen eller paa et andet løst Stykke Papir faar Attest for, 1) hvad Lønnen skal være pr. Maaned og 2) at den skal udbetales den 1. i hver Maaned (eller hvor stor en Del af Maanedslønnen, der skal udbetales pr. Maa-

ned), saa har Medhjælperne først efter 3 Maaneders Tjeneste Krav paa den første Maaneds Løn og saa fremdeles, hvis de er fæstede for et halvt eller et helt Aar. Er der intet herom aftalt, og man er fæstet for et Aar, gælder de $^2/_3$ af Aarslønnen for Sommeren og $^1/_3$ for Vinteren. Det er derfor af største Betydning, at Lønnens Størrelse pr. Maaned samt Udbetalingstiden *altid* skrives paa et Fæstebevis, som overlades Medhjælperen, naar han antages.

Altid Krav paa Løn til Dato!

Slutningen af § 9 er af umaadelig Interesse. Den lyder saaledes:

„Ophører Tjenesten før den fastsatte Tid, har Medhjælperen Krav paa Vederlag i Forhold til den Tid, hvori han har tjent."

— Hermed er fastslaaet, at der ikke længere (som under Ørsteds Medhjælperlov af 1854) er noget, der hedder, at Medhjælperen har sin fortjente Løn forbrudt, selv om han opfører sig meget daarligt (se § 30, sidste Stk.) eller endog *ulovligt* forlader Pladsen. Nogen Bøde for ulovlig Bortgang kan Medhjælperen heller ikke (saaledes som under den gamle Lov) idømmes mere. Han har *i alle Forhold* Krav paa fortjent Løn *mindst til Dato!* Kun i det Tilfælde, han ikke kan *bevise,* at hans Bortgang skyldtes en eller anden *lovlig* Aarsag, kan Husbonden kræve sig tilkendt en Erstatning paa halvt saa meget, som den aftalte Løn udgjorde. Men ogsaa i et saadant Tilfælde skal Medhjælperen have Løn til Dato; i det praktiske Liv bliver den saaledes tilgodehavende Løn bl. a. brugt til Betaling af Erstatningen. (Se herom Dom v. Østre Landsret 5. Afdl. af 7. Maj 1927 — A. S. Nr. 534/1926).

Dette Spørgsmaal vil blive nærmere uddybet, naar vi kommer til Omtale af Paragraferne 26, 27, 28, 29 og 30.

§ 10. — Husbonden *skal* holde Medhjælpernes Ejendele brandforsikret til et Beløb af 500 Kr., saaledes at Medhjælperen altid hos ham kan faa en rimelig Erstatning for de Dele, der ødelægges ved Brand. (Husbonden *skal* ligeledes efter Ulykkesforsikringsloven holde sine Folk forsikrede mod Følge af Ulykke. Er disse to Forsikringer ikke i Orden, maa

Husbonden *selv* betale). Om Sygekasse staar der i Loven (§ 15), at „Husbonden bør henlede Medhjælpernes Opmærksomhed paa det formaalstjenlige i at være Medlem af en statsanerkendt Sygekasse." Saadanne Sygekasser, der altid er billige, findes i alle Kommuner, og der er altsaa ingen Grund til, at Medhjælpere indmelder sig i dyre, private Sygekasser hos omløbende Agenter.

De syge Medhjælperes Ret.

§ 11. — "Bliver Medhjælperen syg i Tjenestetiden, er Husbonden i alle Tilfælde pligtig til, saa længe Tjenesteforholdet bestaar, at drage Omsorg for hans Pleje.

Forsaavidt Husbonden ikke ønsker at beholde den syge i sit eget Hus, er han berettiget til at indlægge ham paa et offentligt Sygehus; derimod kan han ikke uden Medhjælperens Samtykke lade ham anbringe andetsteds.

En Medhjælper, der er syg og sengeliggende, maa ikke, selv med eget Samtykke, flyttes, saafremt Flytningen kan medføre Fare for hans Helbred eller for Smittens Udbredelse. Hvis en Husbond i Strid med denne Regel har flyttet en syg Medhjælper ud af Huset og derved bevirket Forværring i hans Tilstand, bliver han pligtig at bære alle derved forvoldte Omkostninger, medmindre han til Støtte for sin Handlemaade har haft Lægeerklæring for, at Flytningen var farefri eller nødvendig for Medhjælperens egen Skyld, eller han under Ulykkes- eller Sygdomstilfælde, som han med Føje kunde gaa ud fra ikke tillod at afvente en Læges Tilkaldelse, har med tilbørlig Forsigtighed bragt Medhjælperen til et offentligt Sygehus."

— Denne Paragraf, som jo lyder meget pænt, og som d'Hrr. Frost og Holm i deres Medhjælperbog mener „hører til Medhjælperlovens allervigtigste Beskyttelsesregler", har sine store Mangler. Der staar saaledes intet om, hvem der skal betale, hvis en Husbonde lader en Medhjælper indlægge paa Sygehuset, naar han „ikke ønsker at beholde den syge i sit eget Hus" — om det skal være Medhjælperens Forsørgelseskommune, der skal betale, hvis han ikke er i nogen Sygekasse, eller om Medhjælperens Protest herimod medfører, at Husbonden *selv* maa betale? — Den „Pleje", som Husbonden skal drage Omsorg for, at syge Medhjælpere faar mange Steder, bestaar jo ofte i, at de ligger „for Lud og koldt Vand" i et eller andet koldt og ulovligt Staldkammer.

Vel kan en Medhjælper i et saadant Tilfælde lovligt forlade Pladsen i H. t. § 27 Indledningen og Stk. 2, men det er jo ikke let for slige syge at „optræde" — og hvor er *de solide Beviser,* naar Sagen kommer for Retten? I Forbindelse med § 11 kan man tværtimod sige, at ingen er mere ynkværdig stillet, end en syg Medhjælper, der har ligget forladt af Guder og Mennesker — og der er Beviser for, at Husbonden har laaset *sin* Dør, naar Lægen kom for at tilse en saadan Stakkel, der laa i et øde og usselt Kammer. Det vigtigste i slige Tilfælde er 1) at alle over 15 Aar er Medlem af en Sygekasse og 2) faar Lægen til at skrive en Indlæggelsesseddel til Sygehuset; saa faar den syge ikke alene *Løn* og *Kostpenge,* saa længe han er paa Hospitalet, men ogsaa det endnu vigtigere: virkelig omsorgsfuld Pleje!

Naar Syge ofte vil være tvungen til at gaa den Vej, for at deres Helbred ikke skal udsættes for Farer, saa skyldes det, at Loven *ikke* indeholder en simpel Bestemmelse om, at de Syge *selv* maa afgøre, *hvor* de vil have Kur og Pleje: i Pladsen eller i deres Hjem, hos en Slægtning eller Ven. Kun Husbonden og Lægen kan bestemme, hvor syge Medhjælpere skal opholde sig. Bliver man syg, medens man opholder sig i sit Hjem, maa man blive der, saa længe Lægen erklærer den syge for helt arbejdsudygtig (saa faar man Løn og Kostpenge); i visse Tilfælde giver Husbonden vel ogsaa Tilladelse til, at syge føres hjem, saa længe Sygdommen varer, men i det Tilfælde, man ikke kan faa Lægen til at optræde og sige: *„her* maa den syge ikke opholde sig" — eller: „han *skal* paa Sygehus", *der* kan Husbonden sige: „Du *skal* blive *her;* vi skal nok yde dig Pleje!" Hvis Medhjælperen i sidstnævnte Tilfælde, mod Husbondens Protest, lader sig føre til sit Hjem, kan det let medføre, at dette betragtes som ulovlig Bortgang af Tjenesten, fordi syge Medhjælpere efter § 11 som nævnt ingen Ret har til *selv* at bestemme, hvor de vil opholde sig under Sygdom! — Den før anførte Dom fra Østre Landsret af 7. Maj 1927 dømte en kvindelig Medhjælper paa Landet til at betale Husbonden Erstatning for ulovlig Bortgang, trods det, hun var meget svag (Mavekatharr, Blodmangel og Nervøsitet) og hendes Læge havde givet

hende en Attest, der siger, at „jeg (Lægen) maa bestemt raade hende til at søge en anden Plads. Hun (den syge) bør have en meget let Plads under rolige Forhold, hvor hun kan nøjes med nogle Timers lettere, husligt Arbejde daglig de første Maaneder". Paa det Grundlag tog hun (uden dog at afbryde Tjenesten, før en Maaned var gaaet (se § 16) Ophold hos en Familie, hun kendte, og de bevidnede, at den syge var „meget sjæleligt oprevet og nedbrudt, og selv efter flere Dages Ro uskikket til Arbejde og Ophold blandt Fremmede," Endnu 5 Maaneder senere var hun saa sløj, at hendes Læge fraraadede hende at gaa i Plads. Saavel ved Underret som ved Landsret blev hun dog dømt til at betale Erstatning *for ulovlig Bortgang,* men dog tilkendte Landsretten (som anført under § 9) hende *Løn til Dato.* — Den nævnte Landsretsdom er ikke udtømmende til Forklaring af helt arbejdsudygtige syge Medhjælperes Retsforhold, naar Talen er om, hvor de ønsker at opholde sig under Sygdommen, men *den maner til Forsigtighed* som Følge af, at § 11 baade er daarlig og uklar.

§ 12. — "Paaføres Medhjælperen en Legemsskade eller Sygdom som Følge af utilbørligt Forhold fra Husbondens Side, skal denne bekoste Helbredelsen og kan desuden tilpligtes at give Medhjælperen Erstatning for det Næringstab, som han lider, efter at Tjenesten er ophørt."

§ 13. — "Paadrager Medhjælperen sig en Legemsskade eller Sygdom ved eget *utilbørligt* Forhold, er Husbonden pligtig at yde ham Kost og Logi forsaavidt og saa længe, han er i Husbondens Hus, men derimod ikke Kostpenge, naar han ikke mere er i dette. Lønnen er Husbonden berettiget til at inddrage for den Tid, hvori Medhjælperen er tjenstudygtig."

— Denne Paragraf tilsigter ikke at ramme den Medhjælper, der ved egen *Uforsigtighed* kommer til Skade ved Maskiner, Kørsel og lign., hvad afsagte Domme ogsaa tydelig viser, ligesom han ogsaa i Reglen i slige Tilfælde vil faa Erstatning i H. t. Ulykkesforsikringsloven. Ved *„utilbørligt* Forhold" tænkes der særlig paa Tilfælde, som f. Eks. at han paadrager sig en Kønssygdom eller lign.

Der skal betales Kostpenge under Sygehusophold!

§ 14. — Den Paragraf, der som Følge af Uklarhed har bragt Medhjælperne størst Tab, er § 14, thi den er af mange Jurister — baade Sagførere og Dommere — bleven fortolket meget forkert, ligesom den ogsaa af mange Lægmænd og Medhjælpere er bleven misforstaaet. Den lyder saaledes:

"Bliver Medhjælperen syg i Tjenestetiden, uden at dette kan tilskrives utilbørligt Forhold enten fra Husbondens eller Medhjælperens egen Side, er Husbonden pligtig til, indtil Tjenesteforholdet ophører, at udrede tilsagt Løn samt Kost og Logi, forsaavidt og saa længe, Medhjælperen forbliver i hans Hus, og i modsat Fald Kostpenge, jfr. § 32. Ydelsen af Kostpenge bortfalder dog for den Tid, hvori Medhjælperen maatte være indlagt paa offentligt Sygehus eller lignende Anstalt uden Udgift til almindelig Kur og Pleje."

— Det er paa to vigtige Omraader, at denne Paragraf er bleven misforstaaet og derfor — til Skade for Medhjælperne — fortolket forkert. Den første Uklarhed er at finde midt i § 14, hvor der staar, at syge Medhjælpere skal have „tilsagt Løn samt Kost og Logi, forsaavidt og saa længe Medhjælperen forbliver i hans (Husbondens) Hus, og *i modsat Fald* Kostpenge" — altsaa mener d'Hrr., der ikke er paa Medhjælpernes Side, at de syge, som Husbonden faar ud af sit Hus (frivilligt eller ufrivilligt) derefter *ikke skal* have Løn, men kun Kostpenge. Man har kunnet høre, at en af vore mest kendte Dommere i Provinsen gaa paa den, og først da en af den syge Medhjælpers Kammerater i selve Retslokalet protesterede mod Dommerens Ord, maatte han hale i Land og dække sig bag de sande Ord: „De maa da indrømme, at Loven er uklar."

Det synes, som om den store Retslærde, A. D. Bentzon, i Salmonsens Leksikon B. 23, S. 524 III, ogsaa er dumpet i som Følge af den paaviste Uklarhed, idet han skriver: „Uanset Medhjælperens Sygdom skal Husbonden yde denne fuldt Vederlag, *saa længe* Medhjælperen befinder sig i hans Hus og *i modsat Fald* Kostpenge."

Det fremgaar jo imidlertid af Lovens øvrige Paragrafer, at Medhjælperne naturligvis skal have fuld Løn, indtil Pladsen fratrædes, enten de er raske eller syge, og enten de som

syge er hos Husbonden eller lovlig anbragt et andet Sted. Dette staar der da ogsaa — *ret beset* — i Lovens § 14. Det er kun den uklare Affattelse, der har givet Anledning til de overfor nævnte Misforstaaelser. Der burde have staaet — „indtil Tjenesteforholdet ophører at udrede tilsagt Løn samt Kost og Logi. Til syge Medhjælpere, der opholder sig udenfor Husbondes Hus, betales Løn og Kostpenge, jfr. § 32." Saaledes er Meningen, og dette maa Juristerne lære at forstaa.

Værre — og til endnu større Skade for Medhjælperne samt for alle andre, der er ført ind under Loven, f. Eks. gifte Fodermestre m. v. — er Slutningsbestemmelsen i § 14 om Udbetaling af Kostpenge til Medhjælpere, der er paa Sygehus. Denne Bestemmelse forklarer Juristerne og mange Underretsdommere saaledes, at naar Medhjælperen ikke selv personlig direkte af hans egen private Lomme betaler for sit Sygehusophold, saa skal Husbonden ingen Kostpenge betale. Dette staar der imidlertid ikke et Ord om i Loven. Tværtimod staar der ovenfor, at Husbonden skal yde Kostpenge til de syge Medhjælpere, som ikke opholder sig i hans Hus, altsaa f. Eks. paa et Sygehus, *hvor Kosten* (som Husbonden skal levere eller erstatte som en Del af Lønnen) *ikke er gratis. „Uden Udgift"* (i sidste Linie af § 14) vil altsaa sige: ligger Medhjælperen paa et Hospital, hvor der *intet* skal betales *til Hospitalet* (vel visse Statsanstalter, der af særlige Aarsager er gratis), *saa* skal Husbonden ikke betale Kostpenge, men dette er jo *aldeles ikke Tilfældet* paa alm. Sygehuse; her skal først kautioneres og senere betales, i Reglen fra 4 til 8 Kr. pr. Dag pr. Seng! Om det saa er en Sygekasse, en Hjælpekasse, en privat Velgører eller Medhjælperens Fattigvæsen, dette er altsammen uden Forbindelse med Husbonden. Han har kun i Henhold til Loven at betale, thi han har Pligt til at yde sin Medhjælper Løn samt Kost og Logi — *eller Erstatning i Penge* for Kosten og Logiet.

Trods det, at Forholdet klart og logisk er saaledes, „fortolker" d'Hrr. Dommerfuldmægtige Frost og Holm i deres Bog „Medhjælperloven" (Gads Forl. 1929, Side 35 nederst) paa Grundlag af en Underretsdom saaledes, at naar Medhjælperen er i Sygekasse, skal Husbonden ikke betale Kost-

penge under Sygehusophold! ! ! Da denne Bog læses og bruges i alle juridiske Kredse, har denne „Fortolkning" sikkert kostet de syge danske Medhjælpere, de gifte Fodermestre og alle andre, som man fører ind under Medhjælperloven, et meget stort Beløb.

Klarhed ved Landsretten!

Samme Aar, som d'Hrr. Frost og Holms Bog med den forkerte Fortolkning udkom, afsagde Østre Landsret en Dom, der satte Tingene paa Plads. Heri gives der de syge Medhjælpere den Ret, de iøvrigt efter Loven altid har haft — om end til da kun paa Papiret! I Sagen Medhjælper Kai Christensen mod Gaardejer C. Petersen, Thorslunde (1929) fastslaar Østre Landsret, at Medhjælperen havde Krav paa Kostpenge under sit Sygehus-Ophold, der *ikke* var *gratis*. Om han selv eller hans Sygekasse betalte Regningen, kom ikke Sagen ved. Husbonden maatte betale alt, hvad Medhjælperen krævede, samt yderligere 75 Kr. i Sagsomkostninger. Efter denne Dom kan Medhjælpere m. fl. nu inddrive, hvad de hidtid har faaet tilgode som Kostpenge under Sygehusophold. Enhver fornuftig Husbonde vil straks betale, naar de erfarer, at Landsretten forlængst har fastslaaet dette. Jurister og Underretsdommere vil naturligvis ogsaa bøje sig for den Dom.

§ 15. — Heri fastslaas, at Lægebehandling til Medhjælpere er Husbonden uvedkommende, hvis han ikke selv (se § 11 og 12) har forvoldt Medhjælperens Sygdom. Det er derfor en bydende Nødvendighed, at alle Medhjælpere over 15 Aar er Medlem af Sognets Sygekasse og altid husker at melde Flytning, hvis han faar Plads i et andet Sogn.

Kan gifte Fodermestre og faste Herregaardsarbejdere udkastes af deres Bolig under Sygdom?

§ 16. — "Er Medhjælperen under de i § 13 og 14 angivne Omstændigheder bleven angrebet af en Sygdom, som sætter ham ud af Stand til at udføre Tjenesten, kan *enhver af Parterne* efter en Maaneds Forløb, saafremt Sygdommen vedvarer, opsige Tjenesten til Ophør med 14 Dages Varsel uanset om Fratrædelsesdagen ikke bliver den første i en Maaned."

Efter at saa godt som alle Medhjælpere er bleven Medlem af en Sygekasse, og efter at vor øvrige Sociallovgivning er bleven udvidet, er der ikke noget at bemærke til, at Husbonden ikke længere i halve eller næsten hele Aar, saaledes som Tilfældet var under den gamle Lov, skal forsørge deres syge Medhjælpere. De 6 Uger, hvori der efter § 14 skal betales Løn samt ydes Kost og Logi eller Kostpenge, maa siges at være nok. Helt anderledes stiller Forholdet sig, naar Talen er om de mange gifte Familier med egen Husstand, Fodermestre, faste Daglejere m. v., som Juristerne vil føre ind under Medhjælperloven. For disse er § 16 den uhyggeligste og mest reaktionære Paragraf i vor Lovgivning! Forholdet viser iøvrigt *her* tydeligt, at det *aldrig* har været Lovgivernes Mening, at saadanne skal kaldes *„Medhjælpere"*. Ingen Politiker af noget Parti har tænkt sig, at en fast Herregaardsarbejder eller gift Fodermester med egen Husstand og en Mængde Særaftaler om Lønforholdene, der afveg fra Medhjælperloven (§ 33), skulde kunne udkastes af sin Lejlighed med 14 Dages eller 4 Ugers Varsel efter en Maaneds Sygdom eller Følgen af en Ulykke, naar han lod en anden udføre sit Arbejde for sin Løn[1]). Men saaledes er Tilfældet — og man har her et godt Bevis for, hvor taabeligt det er at føre gifte Arbejdere med egen Husstand ind under Medhjælperloven, thi disse faar *kun Lovens daarlige Sider at føle*, men sjælden (eller aldrig) Gavn af dens gode Bestemmelser. De mærker kun Loven, naar de skal *dømmes* eller udkastes af deres Lejlighed![2]). Vi har en Fogedkendelse, afsagt af en

---

[1]) Udsmidnings-Paragrafen i Loven om Tjenestehuse af 1902 om de 4 Ugers Varsel er indsat for at bruges mod den faste, gifte Arbejder, der *ulovlig har forladt sin Plads i Utide!* Ingen har tænkt, den skulde bruges mod syge Familieforsørgere, der ikke ulovlig har forladt deres Plads!

[2]) At dette ikke er en Paastand, men en Kendsgerning, leverede Østre Landsret den 20. Sept. 1930 Bevis for. En gift, fastantaget Arbejder blev nægtet Løn under 15 Dages Sygdom trods Medhjælperlovens § 14. Han kunde ikke betragtes som Medhjælper i Lovens Forstand", siger Dommen. Og havde han krævet Sommerferie, vilde Domstolene maaske ogsaa have svaret: "Du faar ikke Ferie, thi du

betydelig og anerkendt Dommer, der beviser, at saa usle er de faste, gifte Fodermestres og Arbejderes Stilling — til Trods for alle Særaftaler i H. t. § 33*).

§ 17. — "Dør en Medhjælper, medens han er i Tjeneste, har hans Arvinger Ret til hans fortjente Løn til den Tid, han som Følge af Sygdom blev arbejdsudygtig."

§ 18. — "Selv om Medhjælperen er fæstet til en vis Art af Tjeneste, skal han dog under særlige Omstændigheder være pligtig *midlertidig* at deltage i anden til hans Stilling og Evner passende Gerning, navnlig naar de, som skulde have udført samme, ved Sygdom, Ferie eller anden Forfald for en Tid er forhindret deri. Dersom Medhjælperen utrykkelig har betinget sig Fritagelse for visse bestemte Arbejder, vil han dog i intet Tilfælde være pligtig at udføre saadanne."

Medhjælperlovens Børnebeskyttelse.

§ 19. — For at faa denne Paragrafs Bestemmelser respekteret, behøver man ikke at ophæve Tjenesteforholdet og anklage Husbonden ved Civilretten, thi Sager efter § 19 skal anmeldes til Politiet, og Husbondens Overtrædelser straffes ved offentlig Ret med Bøder fra 10 til 500 Kr.

Denne betydningsfulde Paragraf lyder saaledes:

"Børn maa ikke anvendes til Arbejde i den Tid, de skal søge Skolen eller Konfirmationsundervisningen, og skal have den fornødne Tid til Forberedelse hertil.

Medhjælpere under 16 Aar maa ikke beskæftiges ved Arbejde, der i Forhold til deres Alder skønnes at overstige deres Kræfter, og ikke i længere Arbejdstid, end der normalt gælder henholdsvis i By og paa Land.

Medhjælpere over 16 Aar maa ikke uden gyldig Grund anvendes til Natarbejde. Har en Medhjælper udført saadant Arbejde, har han Krav paa tilstrækkelig Hvile den følgende Dag.

---

er ikke Medhjælper "i Lovens Forstand", men prøvede han derimod at forlade Pladsen i Utide, vilde han sikkert hurtigt blive "Medhjælper i Lovens Forstand" og dømt!

*) Odense Herreds Fogedret. Kendelse af 8. April 1927. — Gifte Arbejdere, der er antaget uden Kontrakt, kan efter Loven — selv om de ulovlig har forladt deres Arbejde — først udsiges til en 1. Maj. Se herom: Vilh. Rasmussen: "Landarbejdernes Bolig" Side 8.

For Medhjælpere, der søger Aftenskoler, Fagskoler, offentlige Ungdomsskoler eller tilsvarende Skoler, skal Arbejdstiden, medmindre Husbonden ved Fæstemaalets Indgaaelse har taget Forbehold med Hensyn til bestemte Arbejder, lægges saaledes, at den ikke hindrer dem i at benytte Undervisningen i saadanne Skoler."

Ferie for Medhjælpere og andre, der er ført ind under Loven.

§ 20. — "En Medhjælper, som er fæstet for et halvt Aar, eller som har tjent i et saadant Tidsrum, har Krav paa Frihed i tre Søgnedage, og en Medhjælper, som er fæstet et helt Aar, eller som har tjent i et saadant Tidsrum, i 6 Søgnedage i Tjenestetidens Løb. Disse Fridage kan gives samlet eller enkeltvis *efter Medhjælperens Ønske.* Er Tidspunktet for Fridagene ikke aftalt, afgør Husbonden i Tilfælde af Uenighed, hvornaar Fridagene skal gives." (Under Ferien betales der fuld Løn til *alle,* som er under Loven).

§ 21. — "Dør Husbonden, eller kommer hans Bo under Konkursbehandling, fortsættes Tjenesteforholdet med Enken, Arvingerne eller Boet i Husstanden eller Bedriften, saaledes som det oprindelig var indgaaet. Dog er enhver af Parterne berettiget til at opsige Forholdet til Ophør med 2 Maaneders Varsel til en af de almindelige Skiftetider eller med 3 Maaneders Varsel til den første i en Maaned."

— Denne Paragraf skal dog forstaas saaledes, at hvis *en fremmed* overtager Ejendommens Drift, f. Eks. en Ullægshaver eller Brugspanthaver, da kan Medhjælperen kræve Tjenesteforholdet hævet og forlange Løn og Kostpenge efter Reglerne i § 23 og 25 — d. v. s.: hos Boet kræve fuld Løn og Kostpenge. — Kravene om Opsigelse kunde synes stridende mod § 5, men dette er ikke Tilfældet; Kravet om 2 Maaneders Opsigelse gælder kun, hvis man er fæstet et helt Aar og der 2 Maaneder senere indtræffer en Skiftedag, saa er det, man kan opsige og rejse til den Tid — eller med 3 Maaneders Opsigelse rejse til den første i en hvilken som helst Maaned i den halv- eller helaarlige Tjenestetid.

§ 22 og § 23 omhandler samme indviklede Forhold. I Tilfælde af Husbondens Død eller naar han truer med at gaa konkurs, bør Medhjælperen altid raadføre sig med Skifteret-

ten (Dommerkontoret), Kongens Foged eller med sin Organisations Hovedledelse*).

§ 24. — "Den, der gyldigt bortfæstet efter denne Lov, er pligtig at indfinde sig i Tjenesten senest Kl. 10 Aften paa den Dag, da Tjenesteforholdet begynder. Møder den paagældende ikke rettidigt i Tjenesten, kan Husbonden betragte Fæstemaalet som ugyldigt, medmindre Medhjælperen ved en ham utilregnelig Omstændighed er hindret i at møde i rette Tid, og Husbonden faar Meddelelse derom senest den paafølgende Dag. Husbonden er i saa Fald pligtig at vente 8 Dage efter Mødedagen, saafremt Tjenesteforholdet er indgaaet for et halvt Aar eller længere Tid, og 2 Dage efter Mødedagen, dersom Forholdet er indgaaet for kortere Tid. Medhjælperen har dog i disse Tilfælde kun Krav paa Løn fra Tiltrædelsesdagen."

Naar Husbonden flytter.

§ 25. — Dersom Husbonden flytter *under* 7 km, skal Medhjælperne følge ham, men flytter han *over* 7 km bort eller fra Land til By eller omvendt, er Medhjælperen ikke forpligtet til at følge ham, men han kan — hvis Husbonden tilbyder ham at flytte med — kun faa Løn til Dato. Anderledes stiller det sig, hvis Medhjælperen ønsker at flytte med inden for Landets Grænser. Hvis Husbonden i saa Tilfælde *nægter* at medtage Medhjælperen, formes Sagen som en *ulovlig Bortvisning*, og i saa Fald *skal* Medhjælperen have Løn for hele Tjenestetiden samt Kostpenge i 8 Uger! — Flytter Husbonden til Færøerne, Island, Grønland eller til Udlandet, har Medhjælperen uden videre Krav paa Løn for den vedtagne Tjenestetid, dog ikke over et halvt Aar, og har Husbonden i dette Tilfælde ikke sagt til 4 Uger før, maa yderligere betales Kostpenge, dog ikke over 8 Uger.

---

*) Særlig i disse Tider, hvor en Del Arbejdsgivere økonomisk staar paa svage Fødder, maa Medhjælperne være paapasselige. Saa hurtig Medhjælperne opdager, Fogden har været paa Gaarden for at gøre Udlæg for en Kreditor, maa Medhjælperen *straks* gaa til Husbonden, Udlægshaveren eller Kongens Foged for at kræve stillet Sikkerhed baade for den Løn, han har tjent, samt for Løn og Kostpenge, saa længe Tjenesten skal vare. *Nægtes* en saadan Sikkerhed, har Medhjælperen sikkert Ret til at forlade Pladsen. (Se Holm og Frost's Bog Side 41 nederst og 42 øverst, jævnført med samme Bog Side 44 og 45).

Lovlig Blokade!

§ 26. — "Medhjælperen er berettiget til at undlade at tiltræde Tjenesten, naar han kan bevise, at Husbonden i det sidste Aar, før Tjenesten skal tiltrædes, har mishandlet eller sultet sine Medhjælpere eller søgt at forlede dem til forbryderiske eller usædelige Handlinger, forsaavidt det ikke godtgøres, at den, der har afsluttet Fæstemaalet, ved dettes Indgaaelse var vidende om det paagældende Forhold.

Bliver Medhjælperen først, efter at Tjenesten er tiltraadt, vidende om, at han af en de foran nævnte Grunde har været berettiget til at undlade at tiltræde Tjenesten, er han berettiget til uden Varsel at ophæve Tjenesteforholdet, dog at han maa gøre dette inden 14 Dage, efter at han er bleven vidende om den paagældende Omstændighed. Medhjælperen har i dette Tilfælde kun Krav paa Løn i Forhold til den Tid, han har tjent."

— Hvor langt denne Paragraf rækker, d. v. s. hvor grovkornet en Husbonde skal optræde, for at han lovlig kan blokeres af de Medhjælpere, han har fæstet eller som har tiltraadt Tjenesten, er ikke ganske afklaret, da der — efter alt at dømme — endnu ikke har været nogen Sag til retslig Bedømmelse fra denne Lovs Tid. Et Forhold fra Aalsbo ved Aarup, hvor en Husbonde opvartede Folkene med Kærnemælk fra en Svinetønde, der stod i Stalden, vilde sikkert blive betegnet som „en forbryderisk Handling" og altsaa berettiget til Blokade af den Art, der er Tale om i § 26.

Hustugt under alle Former er nu forbudt!

§ 27. — Forskellen paa den gamle og den nye Medhjælperlovs Aand og Indhold ses ved at sammenligne § 27 i de to Love. I den gamle Lovs § 27 var det tilladt Husbonden at øve Hustugt mod Tjenestebørn og unge Medhjælpere — d. v. s.: prygle disse, saa ofte han ønskede, endog uden at skulle opgive den særlige Aarsag hertil. Ved en afsagt Dom efter denne skamløse Lov blev det saaledes fastslaaet, at det ikke kunde anses for ulovlig Mishandling, at en Husbonde havde klædt en Tjenestedreng af og pryglet ham paa det nøgne Legeme med en Ridepisk. Man skammes næsten over at høre til en Nation, der først afskaffede slige Retstilstande 1. Januar 1922.

Det er ligesom man da vilde afvaske den Plet paa Nationens Ære ved i den ny Medhjælperlovs § 27 at fastslaa, at nu er „Revselsesret", „Hustugt" og alle Former for Pryglestraf afskaffet, thi i denne Paragrafs Punkt 1 er fastslaaet, at det nu er forbudt at „øve Vold imod Medhjælperen". I d'Hrr. Dommerfuldmægtige Frost og Holms før omtalte juridiske Haandbog i Medhjælpersager, der paa ingen Maade tolker Loven til Medhjælpernes Fordel, fastslaas flere Gange, at Hustugten nu er afskaffet, saaledes paa Side 50: „Revselsesretten er nu ophævet"; paa Side 52: „Loven har ophævet Husbondens Revselsesret", og paa Side 59: „Bemærk, at Revselsesretten nu er ophævet!"

Den ny Lovs § 27 lyder i sin Helhed saaledes:

"Medhjælperen kan ophæve Tjenesteforholdet uden Ophør, naar han kan *bevise,* at Husbonden ved utilbørligt Forhold fra sin Side har gjort sig skyldig i grov Tilsidesættelse af sine Pligter som saadan, *saasom* naar han (f. Eks.):

1) har øvet Vold*) imod Medhjælperen,
2) retsstridigt har udsat hans Liv, Helbred eller Ære for Fare,
3) har forsøgt at forlede ham til forbryderiske eller usædelige Handlinger,
4) retsstridigt har fremsat usande Beskyldninger mod ham, som er egnede til at skade hans gode Navn og Rygte,
5) har undladt trods Paakrav at betale ham forfalden Løn,
6) har nægtet at give ham saadan Frihed, som han efter Loven eller særlig Aftale har Krav paa, eller anvender ham til Arbejde i Strid med Loven eller særlig Aftale,
7) yder ham saadan Kost eller Opholdsrum, der er i Strid med Loven eller særlig Aftale eller egnet til at udsætte hans Helbred for Fare, samt naar Medhjælperen har været Genstand for Vold eller utilbørlige Tilnærmelser fra andre til Husstan-

---

*) I visse juridiske Kredse har man filosoferet over, hvad Ordet "Vold" i denne Forbindelse betyder; hvis det derimod var Vold mod Husbonden (se § 30, 2. Stk.), der var Tale om, vilde man sikkert hurtig blive enige om, hvad Vold er. Spørgsmaalet kan derfor sikkert besvares saaledes: Vold er, hvad en Husbonde ikke vil finde sig i, der bliver udøvet mod ham, fra hans Medhjælpers Side i H. t. § 30, 2. Stk. Naar Puf og Stød, en flad Lussing eller en blodig Næse er Vold mod Husbonden (og det er det), saa er noget lignende naturligvis det samme ogsaa Vold, naar det er Medhjælperen, det gaar ud over. Der maa være lige Ret for begge Parter, naar der begaas Vold efter henholdsvis § 27 og § 30. Hvad der før var Hustugt, er nu Vold!

den hørende Personer uden, trods Henvendelse, at kunne opnaa Husbondens Beskyttelse derimod."

Bemærk! Har Medhjælperen ophævet Tjenesteforholdet i Henhold til § 27, har han Krav paa „en efter Forholdene afpasset Erstatning, der dog ikke kan overstige den vedtagne kontante Løn for Tjenestetiden samt Kostpenge (se § 32) for samme Tidsrum, dog ikke udover 8 Uger."

Følgen af ulovlig Bortgang eller Udeblivelse. — Løn til Dato!

§ 28. — Dersom Medhjælperen ulovlig udebliver fra en Tjeneste eller ulovlig forlader denne, kan Husbonden søge ham dømt til at betale sig Erstatning, nemlig et Beløb, der er *halvt saa stor* som den aftalte Løn. I den Forbindelse skal det atter understreges, at saavel Bøde som at have sin fortjente Løn forbrudt *nu er afskaffet.* Selv om Medhjælperen bliver dømt for ulovlig Bortgang *skal* han dog *tilkendes Løn til Dato* (se § 9, sidste Stk.). Da Medhjælperen imidlertid altid mener at have *en Grund* til at forlade Pladsen, gør han klogt i, hvis Husbonden ved Afrejsen nægter at slutte Forlig i Sagen, straks at lade Husbonden indkalde for Forligskommissionen eller Retten og her kræve fuld Løn for *hele Fæstetiden* samt Kostpenge, saa bliver det disse Myndigheders Sag at afgøre, om Bortrejsen var lovlig eller ulovlig. Ønsker Husbonden saa Erstatning, maa han anlægge Kontrasag. — Er Parterne *enige* om at ophæve Fæstemaalet, *skal* der *ogsaa* betales Løn til Dato — f. Eks. hvis Husbonden siger til en Medhjælper, der ønsker at rejse: „Ja, rejs Du kun!" Denne Udtalelse maa dog være *vidnefast;* føjer Husbonden derimod til: „Ja, hvis du skaffer en anden i dit Sted", eller: „Ja, men du faar ingen Løn", er Sagen mere usikker; i saa Tilfælde bør man ikke rejse, før Husbonden gaar ind paa at betale Løn til Dato. Han vil maaske ved Retten gaa fra sit Ord — eller ogsaa vil Retten skønne, at Grundlaget for Tilladelsen ikke var tilstede.

Pas paa! Skaf Vidner!

I Tilfælde af, at der ikke er gode Vidner paa, at Parterne var *enige* om at ophæve Fæstemaalet, bør man ikke rejse.

Og navnlig maa man aldrig lade sig bortvise, uden at der er gode Vidner paa, at Husbonden tydelig siger: „Du *skal rejse!*" Er der intet Vidne, maa Medhjælperen vente og blive i Pladsen, til Sognefogden eller Politiassistenten kommer for at udvise en bortvist Medhjælper.

Dersom en Medhjælper bliver dømt for ulovlig Bortgang, skal den fortjente Løn til Dato fradrages dette Beløb, og hvis han som ugift ejer Værdier, der *overstiger 150 Kr.*, kan der gøres Udlæg hos ham, dog ikke i Tøj, Linned o. lign.; gifte for 500 Kr., dog ikke i Tøj og Soveværelse. Penge, man har tilgode i en ny Plads, kan ikke beslaglægges til andet Formaal end Skat og Underholdsbidrag.

§ 29. — Husbonden kan nægte at modtage en fæstet Medhjælper, hvis denne i det sidste Aar har begaaet „en i den offentlige Mening vanærende Handling" (altsaa har været straffet saa haardt, at han f. Eks. har mistet Valgretten), eller hvis han har fremvist falske Anbefalinger, lider af smitsom Sygdom eller har paataget sig Arbejde, han ikke kan udføre. Hvis Husbonden først senere faar Oplysning herom, kan han inden 14 Dages Forløb afskedige Medhjælperen med Løn til Dato. Det er naturligvis ikke Husbondens Skøn, der her alene er det bestemmende; mener en Medhjælper sig uberettiget afvist eller bortvist efter § 29, kan han protestere og derefter prøve Sagen for Retten og her ifølge § 31 kræve sig tilkendt Løn for hele Tjenestetiden og Kostpenge i 8 Uger.

Naar Husbonden kan bortvise med Løn til Dato.

§ 30. — "Husbonden kan uden Opsigelse ophæve Tjenesteforholdet, naar han kan *bevise,* at Medhjælperen *groft* tilsidesætter sine Pligter eller iøvrigt udviser et *særlig slet* Forhold i Tjenesten, f. Eks. naar Medhjælperen:

1) kendes skyldig i nogen i den offentlige Mening vanærende Handling,
2) øver Vold*) mod Husbonden eller nogen anden, der paa hans Vegne leder Arbejdet eller hører til Husstanden,

---

*) Se Noten under § 27. Her er de Lærde altid enige om, hvad Vold er — nemlig en hvilken som helst Form for Overgreb mod Husbonden fra Medhjælperens Side. Og dette vil ingen beklage, men det maa fastslaas, at hvad der er Vold mod Husbonden, er ogsaa at be-

3) nægter at efterkomme Befalinger angaaende Tjenestens Udførelse eller Husets Orden, givne af Husbonden eller nogen paa hans Vegne,
4) forfører Husets Børn til slette Handlinger,
5) til Trods for Advarsler gentagne Gange befinder sig drukken,
6) Ved utugtigt Forhold krænker Husets Orden,
7) skønt ugift bliver frugtsommelig og *dermed* ude af Stand til at udfylde sin Plads,
8) lider af nogen smitsom Kønssygdom,
9) mishandler Kreaturer, han skal passe, eller *forsætlig* beskadiger Husbondens Ejendele,
10) gør sig Skyld i *grov* eller *vedvarende* Forsømmelighed eller Skødesløshed i Henseende til Opfyldelse af sine Tjenestepligter.

Husbonden er fremdeles berettiget til at ophæve Tjenesteforholdet, naar Medhjælperen fængsles i længere Tid end 8 Dage, uden at dette kan lægges Husbonden til Last.

Bemærk! Naar Husbonden i Henhold til §§ 29 og 30 ophæver Tjenesteforholdet, er han pligtig at betale Medhjælperen den aftalte Løn for den Tid, hvori han har tjent."

— Ogsaa her gælder det, at det ikke er Husbonden, der *ene* bestemmer, om § 30 er overtraadt og Bortvisningen derfor lovlig. Det er Husbonden, som har Bevisbyrden, og mener Medhjælperen, det er ham, der har Ret, *nægter* han at modtage Løn til Dato og derefter sagsøger Husbonden efter § 31; (se ovenfor under § 29). Dette gælder *særlig,* hvis Medhjælperen er bortvist, fordi han *uskyldig* har siddet i Arrest i over 8 Dage. Indtil der foreligger en Landsretsdom herfor, maa alle Medhjælpere hævde, at en saadan Sag *højest* kan falde ind under § 9, sidste Stk.: Frafald af Løn for den Tid, man har været borte *), thi det Offentlige vil saa betale Erstatning for uforskyldt Varetægt.

---

tragte som Vold, naar det er unge Medhjælpere, det gaar ud over. Naar Husbonden ikke skal taale Hustugt, maa han naturligvis heller ingen Ret have til at udøve den overfor unge Medhjælpere.

*) Man har været ude for dette, at en ung Medhjælper uskyldig — som Følge af en forkert Politisigtelse — sad i Varetægt i 17 Dage, og da han atter mødte i Arbejde, sagde Husbonden: Ud med dig! Du har siddet fængslet i over 8 Dage! Det har sikkert ikke været Lovgivernes Mening at uskyldig sigtede, der holdes i Varetægt i over 8 Dage, skulde bortjages af Plads, naar Politiet hæver Sigtelsen.

Ulovlig Bortvisning.

§ 31. — I Forbindelse med § 27 maa § 31 anses for at være en af de vigtigste Paragrafer for Medhjælperne. § 31 lyder saaledes:

"Har Husbonden uden lovlig Grund vægret sig ved at modtage Medhjælperen eller bortvist denne af sin Tjeneste, er han pligtig at betale Medhjælperen den vedtagne kontante Løn for Tjenestetiden samt Kostpenge (jfr. § 32) for samme Tidsrum, dog ikke udover 8 Uger."

§ 32. — "De i Loven omhandlede Kostpenge fastsættes i Mangel af almindelig Overenskomst efter Rettens Skøn under Hensyntagen til Tjenesteforholdets Beskaffenhed og de stedlige Forhold, dog *ikke under* 1 Kr. 50 Øre om Dagen."

Kapitel 2.

§ 33. — Denne Paragraf fastslaar, at Loven ogsaa gælder for Medhjælpere *over* 18 Aar, hvis der ikke er truffet en Særoverenskomst med særlig afvigende Bestemmelser. Saaledes som Loven er fortolket, gælder denne Paragraf i Virkeligheden kun Medlemmer af Landarbejderforbundet, hvor disse arbejder under overenskomstmæssige Forhold, thi her træder den faglige Overenskomst i Lovens Sted. (Se herom i Indledningen Side 5).

Kapitel 3.

§ 34—37. — Heri fastslaas det, at der i hver Landkommune *efter Forholdstal* skal vælges en Forligskommission, „bestaaende af 3 i Kommunen *bosiddende* Mænd eller Kvinder". „Saavel Arbejdsgivere som Medhjælpere skal være *repræsenterede*." „Kommissionen vælger selv sin Formand."

— Disse Bestemmelser er jo klare og letfattelige, men alligevel er der i mange Kredse stor Strid om, hvorledes de skal forstaas. Det er Spørgsmaalet om, hvem der skal *repræsentere* Medhjælperne, som volder Striden — om det skal være en Medhjælper, der *personlig* skal vælges, eller man kan vælge en Medhjælper*ven* til at *repræsentere* Medhjælpernes Interesser og Meninger. Sidstnævnte Anskuelse har Landarbejderforbundet altid hævdet var den rette, fordi

Medhjælperne i Reglen er unge og ukyndige, ofte umyndige (under 18 Aar) eller ikke-fuldmyndige (under 21 Aar), og under alle Omstændigheder Personer, der ofte flytter. Derfor siger Loven jo ogsaa, det skal være *bosiddende* Mænd eller Kvinder, der skal vælges til bl. a. ogsaa at varetage Medhjælpernes Interesse — og videre, at *Forholdstalsvalg* skal anvendes, naar Sogneraadet foretager dette Valg. Det kan jo heller ikke forstaas paa anden Maade, end at det Parti, der staar Medhjælperne nærmest, for sin Part vælger den *bosiddende* Mand eller Kvinde, som dette Parti selv mener er egnet til Pladsen til i Forligskommissionen at *repræsentere Medhjælperne.* Saaledes forstaar man jo iøvrigt paa godt Dansk Ordet: „repræsentere", Saaledes kan Sogneraadene udmærket praktisere Loven, da nogen anden Fortolkning *ikke* er fastslaaet ved Dom. At vælge en Forvalter eller en Husbestyrerinde, der selv har Medhjælpere under sig (antager og afskediger) er i Modstrid baade med Lovens Bogstav og Aand, naar Talen er om, hvem der skal repræsentere Medhjælperne. Derimod kunde slige Personer udmærket vælges til i Kommissionen at repræsentere Arbejdsgiverne, da de jo netop i det daglige Liv paa Arbejdspladserne *repræsenterer* Arbejdsgiverne!

— Det er en Misforstaaelse, at Tjenesteforholdet først skal afbrydes, før Medhjælperne kan indbringe sin Klage for Forligskommissionen. Medhjælperne, som har moralsk Mod hertil, kan, som der staar i Loven, „indbringe alle Tvistigheder" for Kommissionen, mens han er i Pladsen; opnaas der ikke Forlig, er det tidlig nok at ophæve Tjenesten og søge Retten. Har han først forladt Tjenesten og rejst fra Kommunen, er det for sent at søge Sagen behandlet af den lokale Forligskommission. Ogsaa hvor der er Tale om ulovlig Bortvisning og Sagen ikke er ganske klar (bl. a. fordi der mangler *paalidelige* Vidner, bør Medhjælperne erklære, at de ikke forlader Gaarden, før Forligskommissionen har udtalt sig; i saa Tilfælde maa han *straks* henvende sig til Forligskommissionens Formand og bede ham om *hurtig Indkaldelse* af Kommissionens to andre Medlemmer samt Modparten. I det hele bør ingen Medhjælper nogen Sinde forlade en Plads uden

Udbetaling af en tilfredsstillende Del af den tjente Løn, før Sagen har været til lokal Mægling. Dette vilde spare Medhjælperne for mange Penge, som de ofte taber, fordi deres Sag ikke var oplagt eller var daarlig oplyst.

— Som det er gaaet i de forløbne 10 Aar har lokale Forligskommissioner ingen nævneværdig Betydning haft for Medhjælperne, bl. a. fordi den i sin nuværende Form mangler Autoritet; værre er det, at de fleste Kommissionsmedlemmer ikke har nævneværdigt Kendskab til Medhjælperlovens Indhold og Forstaaelse heraf. De kan derfor ikke med Myndighed gøre Ret og Skel. Bedre vilde det derfor være, om der i hver Herred eller Retskreds blev nedsat en fælles Forligskommission, bestaaende af en Arbejder- og Arbejdsgiver-Repræsentant (udpegede af Arbejder-Organisationen og Landboforeningerne) med en Dommer eller en uhildet Jurist som Formand. Sagerne vilde her kunne behandles saaledes, at mange meningsløse og dyre Processer blev undgaaede — altsaa til Gavn for *begge* Parter!

I § 36 fastslaas det, at Sager ang. Føde, Bolig og de unges Arbejdstid (§§ 7, 8 og 19) kan anmeldes til Politiet, og er Husbonden skyldig, straffes han under en Politisag med Bøder fra 10 til 500 Kr.

Ligeledes fastslaas det, at Husbonden ikke i noget Tilfælde maa tilbageholde nogle af Medhjælpernes Ejendele; gør han dette, kan han meldes til Politiet og straffes med Bøder fra 10 til 200 Kr.

Et Par Ord til Medhjælperne.

Hver Tids Landarbejder-Ungdom har sine Krav at stille og sine Maal at gaa.

I denne Sommer for 25 Aar siden — i 1906 — rejste Medhjælperne paa Landet for første Gang deres egen Organisation, som i de følgende Aar fik en ikke ringe Tilslutning og Indflydelse. Paa Programmet satte man den Gang Kravet om den gamle Tyendelovs og Skudsmaalsbøgernes Afskaffelse samt Valgret for Medhjælperne. Dette Maal blev naaet. Saavel Skudsmaalsbøgerne som den gamle Tyendelov af

1854 er borte — og nu har Medhjælperne Valgret saavel til Kommune som Stat lige med andre nyttige Samfundsborgere.

Men for vor Tids Medhjælper-Ungdom er der lige saa store Opgaver, der maa løses — Maal, man maa naa. Først og fremmest at faa den ny Medhjælperlov respekteret og overholdt paa alle Gaarde, thi det nytter jo intet, man har en Lov, der paa mange Maader kan være til Nytte og Beskyttelse, hvis den ikke bruges. Dette Maal naas først, naar Medhjælperne tager Sagen i deres egen Haand, først da bliver Loven til virkelig Nytte. Og dernæst maa Medhjælperne selv gennemføre det, der ikke staar nogen om i Loven: en rimelig Arbejdstid og en passende Løn. Disse to livsvigtige Ting maa den store Medhjælperklasse paa Landet selv skaffe sig ved forenede Kræfter og samlet Optræden — altsaa gennem Organisation — ligesom Landarbejder-Ungdommen for 25 Aar siden bar sig ad, thi der vil altid være en nøje Forbindelse mellem Arbejdstidens Længde, Lønnens Størrelse — og Organisationens Styrke. Samlet vil Medhjælper-Ungdommen være en Magt, som Landmændene aldrig kommer udenom! Den Dag, den største Del af Medhjælperne er organiserede i Landarbejderforbundet, da kan de med Vægt stille deres retfærdige Krav: Medhjælperloven respekteret og overholdt, gode, hyggelige og sunde Værelser, god og nærende Mad og Drikke, Sommerferie med Løn og Kostpenge, rimelig Løn, passende Arbejdstid, extra Betaling for Overarbejde og Udbetaling af fuld Løn hver Maaned. Medhjælperne vil da ogsaa have Støtte under Processer og andre Stridigheder med Husbonden — og i det hele komme til at staa som frie Mennesker, der baade kan stille deres Krav og faa deres Ret.

Hvis der i hver dansk Landsby er en eller to raske Medhjælpere, der vil gaa fra Gaard til Gaard og tale med deres Kammerater om disse Spørgsmaal, saa vil Resultatet hurtigt blive, at de alle enedes om en samlet Indmeldelse i Organisationen — og saa har de det Vaaben, som er nødvendigt, hvis de vil sejre i Kampen. Det er den Opgave, der venter paa at blive løst af vor Tids Medhjælper-Ungdom!

Juli 1931.

CARL WESTERGAARD.

LANDARBEJDERFORBUNDET

I DANMARK

AZALEAVEJ 22 KØBENHAVN-VALBY

---

28 Kredsorganisationer.
540 lokale Afdelinger over hele Landet.

LANDARBEJDERFORBUNDET har til Formaal at samle alle ved Landbruget beskæftigede Arbejdere indenfor Organisationen for derigennem:

1) Ved Forhandling med Arbejdsgiverne og ved Indførelse af overenskomstmæssige Forhold at forbedre Landarbejdernes Løn- og Arbejdsforhold, derunder Fastsættelse af Arbejdstiden.
2) at forbedre Medhjælper-Værelser og Daglejerhusene.
3) at støtte Medlemmerne under anerkendte Stridigheder, der maatte opstaa mellem Organisationen og Arbejdsgiverne, ogsaa under Processer.
4) at forsikre Medlemmerne mod Arbejdsløshed.
5) Forbundet skal efter Evne og Lejlighed tage Del i det offentlige politiske Liv i Overensstemmelse med Landarbejderklassens økonomiske og politiske Interesser.

I Forbundets Afdelinger kan optages alle ved Landbruget beskæftigede Arbejdere, som Husmænd, Arbejdsfolk, Daglejere, Kvinder, Tjenestekarle og Tjenestepiger, som er fyldt 15 Aar. Indmeldelse sker ved Henvendelse til Afdelingernes Bestyrelser eller direkte til Forbundskontoret.

For unge Medlemmer er Medlemsbidraget m e g e t l a v t.

Alle Forbundets mandlige Medlemmer, som ifølge Arbejdsløshedskasseloven kan være nydende Medlem af en anerkendt Arbejdsløshedskasse, kan selv f r i t v æ l g e, om de vil være halvtbetalende eller heltbetalende Medlemmer af Landarbejdernes Arbejdsløshedskasse.

Alle Medlemmer modtager strax fra Indmeldelsen g r a t i s det udmærkede Ugeblad:

„Landarbejderbladet".